

Aan de Gemeenteraad

T 14078

F 078-770 80 80

www.dordrecht.nl

Datum 1 augustus 2024

Ons kenmerk 2024-0080919

Betreft Opheffen negatief zwemadvies zwemplas Merwelanden

Contactpersoon

N. van Ameijde-Poortman

T 06-41687846

E n.van.ameijde-poortman@dordrecht.nl

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeer ik u over de monsternamen in de zwemplas Merwelanden, de uitkomsten daarvan en de gevolgen voor het negatieve zwemadvies voor de plas, dat sinds een jaar van kracht is.

Graag val ik met de deur in huis met het goede nieuws is dat de PFAS-waarden in het water zodanig zijn gedaald dat het negatieve zwemadvies per vandaag wordt opgeheven door de provincie Zuid-Holland.

1. PFAS gehalte is gedaald onder de advieswaarde van het RIVM.

Sinds dit voorjaar wordt er intensief gemeten op verschillende diepten in en rond de plas op 7 meetpunten. In de eerste paar meetrondes werden in de zwemplas PFAS-gehalten aangetroffen die boven de RIVM-advieswaarde liggen van 280 ng PEQ/l water. PEQ is een optelling van verschillende soorten PFAS. De waarde is bepaald op basis van de effecten van de verschillende soorten PFAS op de gezondheid.

In de projectgroep zwemplas Merwelanden, waar naast de gemeente Dordrecht, ook de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Waterschap Hollandse Delta, Chemours en Ingenieursbureau TAUW aan deelnemen, is het voorstel gedaan de plas door te spoelen. Dat is een reguliere handeling voor de zwemplas die ook bij te hoge gehalten aan blauwalg wordt toegepast. Dan worden de schuiven rond de plas verder opengezet zodat er meer doorspoeling kan plaatsvinden. Deze handeling is begin juni, niet vanwege blauwalg, maar om te bezien of het PFAS-gehalte daarmee zou dalen – ook uitgevoerd (stap 1). Dat was op dat moment een extra handeling omdat er op dat moment geen blauwalg was, waarvoor de maatregel normaal gesproken voor wordt genomen.

Kenmerk 2024-0080919

Datum 1 augustus 2024

Dit leidde tot een langzame daling van de PFAS-gehalten in het water maar nog niet tot onder de advieswaarde.

Daarop is de schuif nabij de plas, die wordt opengezet voor doorspoeling bij blauwalg, nog verder opengezet (stap 2).

Vervolgens zijn in de derde week van juni gedurende een etmaal beheersmaatregelen genomen om de doorstroming te versnellen door meer water uit de plas te laten en de plas weer aan te vullen met schoner water. Dit gebeurde via de reguliere uit- en inlaten van de plas (stap 3). Daarna is weer overgeschakeld op het regime zoals beschreven in bij stap 2.

Dit heeft eind juni geleid tot een sterke daling van de PFAS-gehalten tot ruim onder de advieswaarde van het RIVM voor zwemwater. Die is 280 ng PEQ/liter water.

Ook de meest recente metingen vertonen vergelijkbaar lage gehalten ruim onder de advieswaarde, namelijk 45 ng PEQ/liter water.

2. Relatie met monsternamprogramma en doorspoelmaatregelen.

Het monsternamprogramma was in eerste instantie bedoeld om de PFAS-gehalten in en rond de plas in beeld te brengen. Vervolgens was het van belang om goed te kunnen volgen of de extra doorstroming leidt tot een gunstig effect, namelijk het zodanig dalen van het PFAS-gehalte in de plas dat deze voldoet aan de advieswaarde van het RIVM.

Het monsternamprogramma wordt gecontinueerd in elk geval tot het einde van het zwemseizoen. Officieel loopt dit tot 30 september, maar bij een warme nazomer loopt dit nog door.

Ook het doorspoelen wordt gecontinueerd. Het kan ook zijn dat het doorspoelen nodig is in verband met blauwalg.

Op deze manier kunnen mensen verantwoord blijven zwemmen in de zwemplas, ook in een warme nazomer, als het officiële zwemseizoen is afgelopen en de zwembaden weer zijn gesloten.

3. Provincie heft negatief zwemadvies op voor de zwemplas Merwelanden.

Over het monsternamprogramma en de resultaten daarvan vond en vindt regelmatig overleg plaats met de provincie en de Omgevingsdienst Midden-Holland. Deze laatste voert de bevoegd gezag taken uit voor de provincie als het gaat om zwemadviezen.

De provincie is bevoegd gezag om een negatief zwemadvies in te stellen of in te trekken. Het waterschap – in dit geval Waterschap Hollandse Delta (WSHD) – controleert de waterkwaliteit en adviseert daarover. Uit de monitoringsresultaten concludeert WSHD dat de doorspoelingsmaatregelen zorgen voor een daling van

Kenmerk 2024-0080919

Datum 1 augustus 2024

de PFAS-waarden ruim onder de advieswaarde van het RIVM. Op basis van het advies van WSHD trekt de provincie nu het negatief zwemadvies voor de zwemplas Merwelanden in.

Ook de komende tijd – bij het continueren van het monsternameprogramma en de doorspoeling – blijven de verschillende overheden nauw samenwerken.

Ook Rijkswaterstaat is betrokken bij de besluitvorming. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het rivierwater waarop het polderwater – dus ook vanuit de zwemplas - wordt geloosd.

4. Oorzaak/bron wordt ook onderzocht

Het is positief om te constateren dat we door middel van doorspoeling de waarden in de plas zodanig hebben kunnen laten dalen dat er weer gezwommen kan worden. Daarnaast blijft het van groot belang de bron van de vervuiling te onderzoeken. Dat gebeurt al sinds een paar maanden via metingen in een aantal peilbuizen rond de plas om het grondwater te onderzoeken als mogelijke bron. Als er meer zekerheid is over de bron, worden bronmaatregelen besproken en uitgewerkt. Met Chemours is afgesproken dat de gemeente met Chemours verder spreken en overeenstemming bereiken over de benodigde implementatie en financiering van eventueel verder onderzoek en de te nemen maatregelen. Chemours betaalt overigens ook de kosten die verbonden zijn aan de extra monstername en de analyse van die monsters.

5. Communicatie

Parallel aan deze raadsinformatiebrief gaat een persbericht uit. De waarschuwborden bij de zwemplas worden aangepast dan wel verwijderd. Ook de medewerkers van het Biesboschcentrum worden geïnformeerd. Er is een lijst met vragen en antwoorden beschikbaar voor de woordvoerders van de samenwerkende overheden.

Het college van Burgemeester en Wethouders,
namens dezen,

Tanja de Jonge, wethouder